

BELEIDSPLAN STICHTING HARAMBEE HOLLAND 2019-2024

A. INLEIDING

Doel en activiteiten van Stichting Harambee Holland

Stichting Harambee Holland is opgericht in 2001, is gevestigd in Bavel (bij Breda) en voert onderwijsprojecten uit in West-Kenia. Harambee is een Swahili woord en is het motto van het land. Het betekent: “samen de handen ineen slaan”, waarbij wij tot uitdrukking willen brengen dat de projecten samen met de mensen ter plekke worden uitgevoerd zodat zij **zelf** beter onderwijs voor hun kinderen kunnen realiseren. Het uiteindelijke hoger doel van de stichting is de levensstandaard van de mensen in West-Kenia te helpen verhogen door verbetering van de onderwijskwaliteit. Zij doet dit door middel van de volgende vijf samenhangende activiteiten op kleuter-, lagere -, middelbare – en technische scholen:

A. Betere infrastructuur en leeromgeving

Dit omvat de bouw en/of renovatie van klaslokalen, bibliotheken, lokalen voor schei- en natuurkunde, vaklokalen voor technische scholen, sanitaire voorzieningen, opvang van regenwater, aanleg van elektriciteit en speelvelden, alsmede de aanschaf van meubilair en technische uitrusting. De leeromgeving omvat ook bomen, schaduwplekken en bloemperken..

2. Ondersteunen van initiatieven die de deskundigheid bevorderen

Dit omvat cursussen en trainingen voor schoolhoofden, leerkrachten en schoolbesturen ter verbetering van de managementvaardigheden van schoolhoofden, de didactische vaardigheden van leerkrachten en de kennis van de ouders over hoe het management van de school verantwoordelijk te houden voor de onderwijskwaliteit.

3. Bevorderen van onderwijs aan kwetsbare groepen

Dit betreft extra steun aan kleuterscholen als onderdeel van de lagere scholen, aandacht voor gehandicapte leerlingen om die op te nemen in het reguliere onderwijs en special activiteiten om meisjesonderwijs te versterken.

4. Betrekken van de ouders en de gemeenschap bij de school

Dit betreft de steun voor het mobiliseren van de gemeenschap t.a.v. een grotere betrokkenheid in en het eigendom van de ouders van hun school en om meer begrip te creëren m.b.t. hun rol in onderwijskwaliteit.

5. Goede contacten met de overheid

Door in overleg met en aanvullend aan de lokale overheid te werken, kan de stichting als katalysator werken voor onderwijsverbetering.

Kernwaarden van HFH

Respect

Betrokkenheid

Integriteit

Transparantie

Verantwoordelijkheid

Plezier in het werk

Motto

Samen bouwen aan onderwijs in West-Kenia

Stand van zaken in Nederland

- De link met Kenia bestaat eruit dat Roel Meijers van 1974 t/m 1976 wis- en natuurkunde leraar is geweest op een middelbare school in West-Kenia.
- Fondsen voor de activiteiten worden bijeengebracht door sponsoren en (individuele) donoren, door het organiseren van activiteiten, door samen te werken met andere fondsenwervende stichtingen zoals Stichting Sukaisa en gebruik te maken van de mogelijkheid van medefinanciering door Wilde Ganzen, Impulsis, Edukans etc.
- De stichting heeft een bestuur bestaande uit 7 personen en daarnaast nog 8 vrijwilligers die meewerken. Er werken geen betaalde krachten.
- Accountantskantoor van Oers Audit verzorgt de financiële controle.
- De overheadkosten bedragen minder dan 10% van de ontvangsten.
- De stichting stond op nummer 10 in de Trouw top 50 van Goede Doelen in Nederland in 2012.
- De stichting heeft het CBF Certificaat voor kleine goede doelen en heeft de ANBI status.
- De stichting brengt 2 x per jaar een nieuwsbrief en 1 x per jaar een jaarverslag uit voor alle belanghebbenden. Deze worden vertaald in het Engels voor de Kenianen.
- Oprichters en directie Roel en Marianne Meijers verblijven 2 x per jaar 2 maanden in Kenia om aan de projecten te werken.
- Op 24 april 2014 is een impactstudie gepresenteerd over het werk van de stichting over de afgelopen 13 jaar. De studie is uitgevoerd door Dr. Auma Okwany, een Keniaanse professor, die werkzaam is aan het International Institute of Social Studies in Den Haag, onderdeel van de Erasmus universiteit van Rotterdam. Haar bevindingen zijn erg positief maar er worden ook aanbevelingen gedaan ter verbetering van het werk. Op 1 november 2014 is het rapport ook gepresenteerd in Kenia.
- Voor het werk voor Stichting Harambee Holland hebben Marianne en Roel Meijers de Bredase Vredesprijs 2014 gekregen.

Stand van zaken in Kenia

- De stichting werkt ter plekke met zes lokale partners, waarbij de uitvoering volledig in Kenia plaatsvindt. Daarnaast is er een coördinator werkzaam die de trainingen organiseert en regelmatig contact onderhoudt met de hoofden van scholen.
- Belangrijkste motto is: geen vraag geen project. Wanneer de mensen er zelf niet om vragen doen wij niks. Wij vinden het belangrijk dat wij niet gaan vertellen wat goed is voor de mensen ter plekke. We realiseren ons dat dit geen gemakkelijke opgave is!
- 10 tot 15 % van de projectkosten moet door de gemeenschap zelf bijeen gebracht worden.

In financiële zin is dit voor de meeste mensen niet op te brengen, daarom kan het ook in arbeid of materialen, bijv. het maken van bakstenen, stenen uit de rivier halen voor de fundering, het doneren van een boom voor het maken van bv dakspanten etc.

- De transparantie bestaat eruit dat onze bijdrage rechtstreeks naar de school wordt gestuurd. Er zijn 4 handtekeningen nodig om geld van de rekening te halen, oa van onze partner. Er wordt een cheque overhandigd aan het begin van het project zodat iedereen weet dat er geld in omloop is op de school. Zoveel mogelijk controle achteraf van de uitgegeven gelden.
- De lokale overheid zoekt steeds vaker samenwerking bij het realiseren van projecten.
- Tot op heden hebben meer dan 40 scholen ondersteuning gekregen.
- Op dit moment vindt discussie plaats over de toekomst van de stichting met de bedoeling zoveel mogelijk de activiteiten over te dragen aan de Kenianen.

Voor meer informatie zie onze website : www.harambeeholland.nl

B. 18 JAAR FEITEN EN CIJFERS VAN DE STICHTING 2001-2019

105 projecten
directe hulp aan 40 scholen
22 lagere, 13 middelbare, 4 technische scholen

80.000 leerlingen hebben hierbij baat gehad
in 5 *counties* in West-Kenia

111 nieuwe en 55 gerenoveerde klaslokalen
5 bibliotheken
6 kleuterscholen
258 toiletten

voorzieningen voor elektriciteit
tanks voor de opvang van regenwater
2.440 schoolboeken
47 computers
1.600 drie-zits schoolbanken
volledig nieuwe lagere school van 16 klassen
nieuw schoolbegeleidingscentrum voor gehandicapte kinderen
volledig nieuwe technische school
traumacounselling-programma voor scholieren
trainingen voor schoolhoofden, leerkrachten en oudercomités

totaal besteed € 1.460.000

kleinste project € 250
grootste project € 114.000
98 officiële overhandigingen van een project
regelmatig overleg met de lokale overheid
grote betrokkenheid van de lokale gemeenschappen
6 partners in Kenia

afstand tot Nederland: 6.800 km
partner in Nederland: Impulsis/Edukans/Wilden Ganzen/Sukaisa
heel veel trouwe donoren die ons blijven steunen
enthousiast bestuur en vrijwilligers
nieuwsbrief en jaarverslag: 450 exemplaren Nederlands en 100 ex. Engels
94 bestuursvergaderingen
ANBI-status sinds 2001
10^e plaats in TOP 50 van Dagblad Trouw in 2012
CBF-Certificaat sinds 2013
Bredase Vredesprijs in 2014

meer dan 90% van de donaties besteed aan projecten!

C. TRANSITIE VAN STICHTING HARAMBEE HOLLAND NAAR HONGERA FOUNDATION KENYA

Na wat er in de afgelopen jaren door Stichting Harambee Holland tot stand is gebracht op het gebied van de verbetering van het onderwijs in West-Kenia, werd door het bestuur in Nederland in mei 2014 besloten een dag te organiseren o.l.v. Jos Coumans, consultant op het gebied van ontwikkelingssamenwerking te Tilburg. Het was belangrijk om het werk te evalueren en te discussiëren over de toekomst van de stichting.

Conclusie was dat het uiteindelijke doel zal zijn om het werk in Kenia te kunnen voortzetten met minder bemoeienis vanuit Nederland. Uiteindelijk werd besloten dat de opvolging van Roel en Marianne in Kenia ligt. Vanwege privéomstandigheden (leeftijd, kleinkinderen) zullen zij steeds minder betrokken zijn. Daarnaast is het na alle jaren goed dat de Kenianen zelf verder gaan met het werk dat samen is begonnen.

Dit idee is meegenomen naar Kenia en uitvoerig besproken met de partners. Allen stemden volledig in met deze gedachtegang. Iedereen was het erover eens dat het gedachtegoed, de knowhow en alle ervaring behouden moeten blijven en door de mensen zelf voortgezet. Dat zal niet ineens kunnen gebeuren maar stap voor stap gerealiseerd moeten worden.

Op 2 maart 2015 vond een vergadering plaats in Kisumu met Roel en Marianne, de voorzitter van HFH (Harambee Foundation Holland), Ad van Ardenne, en penningmeester Sjaak ten Hove, samen met de Keniaanse partners.

Verschillende onderwerpen wb de toekomst werden besproken waarbij werd besloten dat de eerste stap, de registratie van Hongera Foundation Kenya als een Limited by Guarantee zou zijn. (NB m.b.t. de naamgeving: Harambee is een beschermde naam in Kenia, daarom mogen wij die niet gebruiken. Hongera betekent in het Swahili “gefeliciteerd”. Dit woord begint ook met een H, net als Harambee. De officiële registratie is Hongera Foundation Kenya, lokaal bekend onder de naam, Harambee Foundation Kenya, afgekort HFK).

Er werd niet voor een NGO gekozen omdat dat teveel afhankelijkheid van de Keniaanse overheid zou betekenen, aangezien zij de regels voor NGO's recent hebben aangescherpt. Na veel tegenslagen vanwege miscommunicatie is de registratie in het begin van het jaar 2018 een feit geworden.

HFK is een vrijwilligersorganisatie die tegen een kleine onkostenvergoeding haar werk doet, zoals dat in het verleden ook het geval was.

De werkwijze van HFH en HFK is hetzelfde. De werkwijze die door HFH in de praktijk is vormgegeven zal ook door HFK gevolgd worden. Deze omvat de volgende punten:

- Geen vraag, geen project.
- Elk project wordt door een van de partners van HFH/HFK begeleid.
- De partner van HFH/HFK zorgt ervoor dat alle *stakeholders* bij het project worden gemobiliseerd.
- De ouders van de school dragen 10 à 15% bij in de kosten van het project, doorgaans in de vorm van bouwmaterialen of arbeid.
- De school opent een separate bankrekening voor het project.
- Geld kan alleen van de bankrekening afgehaald worden in de vorm van een bankcheque die door vier personen moet zijn ondertekend. De partner van HFH/HFK is een van hen.
- Het project wordt gerealiseerd onder de verantwoordelijkheid van de school en het schoolbestuur.
- Het schoolbestuur en de partner van HFH/HFK houden toezicht op de voortgang van het project.

- Bij aanvang van het project wordt een cheque overhandigd zodat voor iedereen duidelijk is hoeveel geld er met het project gemoeid is en wie welk aandeel daarin heeft.
- Na afloop van het project wordt een financiële rapportage gemaakt en het project geëvalueerd.

Daarnaast hebben we afscheid moeten nemen van enkele partners. De redenen hiervoor waren van diverse aard. Een partner is op hoge leeftijd en regelmatig niet in Kenia aanwezig, een andere partner wilde de politiek in gaan, hetgeen niet met het werk van de stichting te verenigen viel. Onze coördinator van workshops en trainingen stopte ook, omdat de samenwerking niet meer optimaal was.

Inmiddels bestaat sinds 2018 het team van Keniaanse partners uit 6 personen:

- Tatwa Mwachi: coördinator van de werkzaamheden van HFK en als partner vanaf het eerste begin betrokken bij de stichting. Hij begeleidt ook projecten.
- Jacob Omondi: voorzitter van de vergaderingen van HFK, manager van de Parklands Sports club in Nairobi. Begeleidt ook projecten.
- Fr. Peter Makokha: was pastoor in Kimilili, nu in Kocholia aan de grens met Oeganda. Begeleidt ook projecten

Nieuwe partners zijn:

- Wycliffe Wamoyo: hij is toezichthouder op bouwprojecten in de county en heeft veel management ervaring. Kan projecten begeleiden maar ook voorstellen schrijven. Zijn toegevoegde waarde bestaat ook uit hoe om te gaan wat betreft de samenwerking met de overheid.
- Joyce Khanali: nu hoofd van lagere school en jarenlange ervaring in het onderwijs.
- Charles Kajuma: gepensioneerd schoolhoofd en ook hij heeft uitgebreide ervaring in het onderwijs. Hij zal samen met Joyce een bijdrage kunnen leveren aan het organiseren van workshops en trainingen.

Sinds de vergadering in Kisumu van 2015 hebben vele overleggen plaatsgevonden in Nederland met het bestuur, met Jos Coumans en de partners in Kenia om te praten over hoe we de Keniaanse stichting vorm gaan geven. Geen gemakkelijke uitdaging!

D. PERIODE 2019-2024

Nu sinds begin 2018 de registratie van de Keniaanse stichting een feit is, zal de komende jaren in het teken staan van de bestendiging van Hongera Foundation Kenya (HFK). Dat zal vooral moeten gebeuren door de Keniaanse partners zelf.

De Nederlandse Stichting Harambee Holland (HFH) zal blijven bestaan. Niet alleen om nog deel te hebben aan beperktere fondsenwerving maar ook om de controlefunctie vanuit Nederland in het begin te blijven behouden. Dit is belangrijk voor het vertrouwen van de donoren in de financiering van de projecten.

Roel en Marianne blijven in een adviserende rol op de achtergrond vanuit Nederland meedenken als sparring partner.

De lokale fondsenwerving is een groot probleem. Wij kunnen niet verwachten van de Kenianen dat zij op eenzelfde niveau als vanuit Nederland dit kunnen voortzetten. De eerste jaren zal de Nederlandse fondsenwerving nog erg belangrijk zijn, langzaam overgaand in

Keniaanse fondsenwerving. Hiervoor zijn enkele ideeën op tafel gelegd. (zie onder hoofdstuk uitdagingen in Kenia).

Hoe lang dit proces gaat duren is op voorhand niet te zeggen. Wel is het van belang dat Roel en Marianne zich steeds verder terugtrekken, totdat de verzelfstandiging een feit is. Dit uit zich ook in minder frequente en kortere bezoeken aan Kenia.

Tal van onderwerpen spelen een rol bij de overdracht

1. De eigen intentie, intrinsieke motivatie en actie aan Keniaanse zijde, gericht op de continuïteit van het werk. Zonder een hecht team van deskundige mensen kan een overdracht niet succesvol zijn. Daarbij is aandacht voor de positie van iedere individuele partner van cruciaal belang.
2. Een belangrijke vraag is: hebben de Keniaanse partners het ‘Charity concept’ voor ogen of zien zij HFK als een manier om veel geld te verdienen.
3. Visie, missie en doel van de organisatie, vanuit de eigen Keniaanse visie, kracht, positie en motivatie is van vitaal belang.
4. De formele organisatievorm in Kenia zal gerealiseerd moeten worden. Daarbij denken we aan de keuze van de juridische rechtspersoon, de dagelijkse leiding en administratie, statuten en huishoudelijk reglement, adres, postbus, kantoorruimte.
5. Hoe gaat het werk in de praktijk eruit zien aangaande verantwoordelijkheden en werkwijze? Hoe gaat het toezicht en de controle georganiseerd worden. Dit is van cruciaal belang voor het vertrouwen dat alle donoren in de Keniaanse stichting moeten hebben om in de toekomst donaties te kunnen geven voor de projecten.
6. Een tijdspad vaststellen voor de feitelijke overdracht.
7. Hoe wordt de toekomstige relatie met de Nederlandse Stichting Harambee Holland en welke rol willen Roel en Marianne daarbij voorlopig blijven spelen.
8. Hoe gaat de financiering en fondsenwerving aan de Keniaanse kant georganiseerd worden.

Uitdagingen in Kenia

Om HFK goed te laten functioneren zijn er naast alle praktische en organisatorische zaken meer uitdagingen:

- **Lokale fondsenwerving is niet gemakkelijk.**

Wanneer het grootste deel van de financiering uit Nederland wegvalt zullen we naar andere manieren van financiële ondersteuning op zoek moeten. We gaan verschillende manieren verkennen:

In Kenia zelf door oud-leerlingen van de scholen waar een project wordt uitgevoerd, het zgn “old boys network”. Sommigen hebben een goede baan en kunnen hun netwerk inzetten. Ook de overheid gaat steeds meer bijdragen.

Daarnaast activiteiten organiseren en bedrijven benaderen die ook een goede doelen pot hebben. Parlementslid van Kimilili Hon. Dr. David Eseli, waar de stichting erg goede contacten mee heeft, heeft toegezegd hierbij te willen helpen.

Ons bestuurslid Maddy van den Corput die zich bezig houdt met onze fondsenwerving ondersteunt Tatwa daarin. Ook helpt de cursus “Change the Game” in Nairobi (georganiseerd door Wilde Ganzen) die Tatwa gevolgd heeft.

HFK heeft ook mogelijkheden om internationaal fondsen te werven via advies van Bureau Internationale Samenwerking in Tilburg. Tatwa kan nu eindelijk zijn contacten in Zwitserland en Duitsland aanspreken.

Wilde Ganzen is ook bereid om de overdracht financieel te ondersteunen en met advies. Daarover zijn Roel en Marianne met Wilde Ganzen in overleg.

Het zijn allemaal ideeën waarvan we nog niet weten of die gaan lukken. In ieder geval gaan we ons er volledig voor inzetten om te kijken of deze wegen succesvol kunnen zijn. Voorlopig blijven we vanuit Nederland ook projecten financieren, zij het met een kleinere bijdrage.

- Overheadkosten en vrijwilligerswerk

Roel en Marianne hebben altijd belangeloos het werk voor de stichting kunnen doen. Echter in Kenia bestaat er niet echt een cultuur van vrijwilligerswerk. Het vraagt een andere manier van denken om in Kenia zelf een bijdrage aan HFK te kunnen leveren. Daarbij komen er meer overheadkosten dan voorheen, zoals kantoorartikelen, eventueel huur kantoor, vergoedingskosten etc. In de toekomst zullen die kosten als toeslag op de projectkosten worden meegenomen.

- Vertrouwen

Wanneer wij als blanken aan de onderwijsprojecten in Kenia aan het werk zijn, hebben we vrij snel het vertrouwen gekregen van de betrokkenen ter plaatse. Dit komt met name door het feit dat wij de financiële middelen bij elkaar brengen en veel mensen blij zijn met elk advies en ondersteuning van mensen uit de westerse wereld. Ook is de ervaring dat wat wij zeggen ook daadwerkelijk gedaan wordt. Dat is niet altijd de mentaliteit in Kenia. Echter nu dat verandert en de scholen rechtstreeks met de Keniaanse partners te maken krijgen, is het belangrijk dat zij ook vertrouwen in hun eigen mensen krijgen. Als partners hadden zij dat zeker al, maar nu de blanke ondersteuning meer naar de achtergrond verschuift, zal moeten blijken of het vertrouwen blijft.

E. CONCLUSIE

Zoals uit bovenstaande blijkt zal de komende jaren worden ingezet op de overdracht van het werk van Nederland naar Kenia met als doel verzelfstandiging van de Keniaanse stichting HFK. Een grote uitdaging die tijd nodig heeft om te kunnen realiseren.

Bavel/Kimilili, 28 december 2018.